

дської породи, то при їх зворотному схрещуванні з миргородською породою, або використанні штучного осіменіння (запаси сперми в замороженому вигляді є в генетичному банку ІРГТ НААН) можна відновити генофонд заводської локальної породи.

Крім такого способу розведення свиней миргородської породи для збереження її генофонду нами запропонований класичний метод — утримання тварин в спеціально обладнаних таборах на території ферми (Патент №99097, Україна). Земельну ділянку для утримання тварин розташовують на значній відстані від основних приміщень, на ній роблять загои для утримання тварин різних статево-вікових груп, крім кнурів. Поросних та підсисних маток утримують у станках, які захищені від негоди стіною та навісом. Підлога в таких станках — земляна. Для годівлі тварин обладнують спеціальне місце в центрі загону, де ставлять ємності для корму, або корм розсипають на підлогу. Для годівлі маток їх декілька разів на добу випускають до загальних годівниць. Станки для маток конструюють таким чином, щоб поросята мали вільний вихід з них і за бажання рухалися по території літнього табору. Після відлучення від маток поросят переводять в інші загои і утримують великими групами по 30-50 голів. При досягненні молодняком живої маси 85-95 кг їх здають на забій. За такого способу вирощування тварини можуть перебувати в літніх таборах з квітня по жовтень за плюсової температури повітря.

Дані способи вирощування свиней миргородської породи в природних середовищах дають змогу не лише зберегти їх генофонд, але й виробляти екологічно чисту продукцію за її низької собівартості.

В підсумку хотілося б сказати, що потрібно не лише бажання зберігати вітчизняні популяції, які дісталися нам у спадок від прийдешніх поколінь, але й діяти.

Не нагодуює нас світ, якщо ми самі не будемо нести ложку до рота.

ВИДОВИЙ СКЛАД ЗИМОВОЇ ОРНІТОФАУНИ СМТ ШИШАКИ ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Дупак В. С.

Полтавський національний педагогічний університет ім. В. Г. Короленка.

Дослідження видового складу орнітофауни нами проведені в період 12.02.2017-19.03.2017 р. Спостереження проводилися на постійному маршруті, який охоплював забудовану частину селища, прибережно-водний біотоп річки Псел, лісові масиви широколистяного та хвойного лісів, дачні ділянки, відкриті ділянки (заплавні луки, поля).

Частину обліків проводили біля годівниці перед екскурсійними виходами. До годівниці клали різні види корму (соняшникове насіння, пшеницю, горіхи, сало) для приваблення різних птахів. Фіксувалося найбільше число особин одного виду, що одночасно знаходилися біля годівниці.

Період спостережень характеризувався різкими змінами погодних умов, перш за все, температурного режиму, сильними вітрами, часто снігопадом. У зв'язку з цим обліки птахів проводили не регулярно, тривалість екскурсії була 3-4 години. Більшість видів визначали візуально або за допомогою прослуховування пташиних позивок.

Видовий склад та чисельність зимової орнітофауни досліджуваної території наведені в таблиці.

Таблиця 1.

Видовий склад та чисельність зимової орнітофауни території смт Шишаки та їх околиць

№ з/п	Вид	Дата спостереження та кількість відмічених птахів													
		12 02	14 02	15 02	16 02	22 02	23 02	25 02	28 02	31 02	03 03	09 03	12 03	14 03	19 03
1	Зимняк (<i>Buteo lagopus Pontopp.</i>)		1					1				1			
2	Яструб малий (<i>Accipiter nisus L.</i>)														1
3	Горлиця садова (<i>Streptopelia decaocto Frivaldszky</i>)	4	4	9		8	4	5		6		4	5	4	3
4	Жовна сива (<i>Picus canus Gm.</i>)							1				2			
5	Дятел звичайний (<i>Dendrocopos major L.</i>)	3	1	1	3	2	1	2	2	3	2	1	1	1	1
6	Дятел сирійський (<i>D. syriacus Hempr.</i>)				1	1				1		2			
7	Сойка (<i>Garrulus glandarius L.</i>)	2			1		2	1	2	3		2	1	4	1
8	Сорока (<i>Pica pica L.</i>)			1		3		1		2	1	1			
9	Крук (<i>Corvus corax L.</i>)	2	2	2		2	3	2	3	4	2	2	2	5	3
10	Золотомушка жовточуба (<i>Regulus regulus Vigors</i>)				3		2		3	1			3		
11	Дрізд чорний (<i>Turdus merula L.</i>)		1			1					2		1		
12	Дрізд співочий (<i>Turdus philomelos L.</i>)			1									1		
13	Дрізд-омелюх (<i>Turdus viscivorus L.</i>)								1						
14	Синиця довгохвоста (<i>Aegithalos caudatus L.</i>)		3		4		4	2		3		4			
15	Гаїчка-пухляк (<i>Parus montanus Bald.</i>)		4		1	2	1	1	1	2			2		2
16	Синиця блакитна (<i>Parus caeruleus L.</i>)	2	3	1	2	1	2	2	1	2	1	2	2	1	2
17	Синиця велика (<i>Parus major L.</i>)	40	50	80	50	50	60	60	60	80	70	70	60	50	60
18	Повзик	1		1	2	2	2	2	2	2	1	2	2	1	2

	(<i>Sitta europaea</i> L.)														
19	Підкоришник звичайний (<i>Certhia familiaris</i> L.)		1			1		1		2		1	1		1
20	Горобець хатній (<i>Passer domesticus</i> L.)	20	60	50	70	55	50	60	10	60	50	55	50	60	50
21	Горобець польовий (<i>Passer montanus</i> L.)	70	100	140	100	80	90	80	30	100	80	70	80	50	70
22	Чиж (<i>Spinus spinus</i> L.)							3				4			
23	Щиглик (<i>Carduelis carduelis</i> L.)				7	3			2	5			2	4	
24	Снігур (<i>Pyrrhula pyrrhula</i> L.)				2										
25	Вісянка зв (<i>Emberiza citrinella</i> L.)								1		1		5		

Як видно з таблиці всього було відмічено 25 видів птахів, які представлені осілими та зимуючими видами. Найчисленнішими були горобці та синиця велика. Концентрація цих видів взимку в межах населеного пункту, очевидно, обумовлена підгодівлею птахів місцевими жителями. Видами, що постійно відмічалися на маршруті, були горлиця садова, дятел звичайний, крук, синиця блакитна, повзик, гаїчка-пухляк, сойка, сорока, золотомушка жовточуба, синиця довгохвоста. Решта вказаних видів зустрічалася нерегулярно та, здебільшого, поодинокі.

Біля годівниці відмічалися наступні види: горобець польовий, горобець хатній, синиця велика, синиця блакитна, гаїчка-пухляк, повзик, дятел великий строкатий.

Дрозда-омелюха візуально не фіксували, висновки про наявність виду зробили на основі знайдених пер на території широколистяного лісу.

Найбільша кількість птахів була сконцентрована на територіях приватних будинків, садків, скверів та на узбіччях доріг населеного пункту. Це обумовлено наявністю в межах смт Шишаки насаджень вишні, калини, терну, якими живилися птахи, заростей лопуха великого на узбіччях доріг, який є кормом щиглів, а в скверах — омела, яка слугувала поживою для дроздів.